

”משום שיגיעת התורה ועמלה, זהו גופא הודה והדה של תורה”

אתמול פשטה ברחבי עולם התורה הידיעה המרה על הסתלקותו של הגאון הגדול רבי יהודה אריה הרשלהר זצוק”ל. עם הסתלקותו הסתיימה מסכת חייו המפוארת של אחד מפארי מרביצי התורה בדורנו, שהעמיד דורות של תלמידים, במשך עשרות שנים של הרבצת תורה. מלבד מה שהיה רבי יהודה אריה זצוק”ל גאון בתורה, היה לא פחות מכך גאון בהרבצת תורה. בשיעוריו שהציטנו בבהירות ייחודית בעמקי הסוגיות, בלהט נעורים וב’ברען’ של בן ישיבה צעיר, בנה מן המסד עד הטפחות את קומתם התורנית של דורות תלמידים. בהארת פנים ובחביבות אין קץ שהעניק לכל תלמיד ולכל צורב שבא במחיצתו, זקף את קומתם של בני ישיבה צעירים, וכמלאך, היה מכה על קדקודם באהבה - ותובע ללא הרף: גדל.

בעודו נער צעיר זכה להסתופף בצילם של רבותיו הגדולים, וקיבל תורה מפייהם של מרן הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצוק”ל, אשר היה מתלמידיו המובהקים, ורבנו הגדול מרן האבי עזרי זצוק”ל, בו דבק כל חייו, ולאורו צעד ללא שיוך בכל משעולי החיים. נדמה שלא נכחד אם נאמר, כי הגאון הגדול המנוח זצוק”ל, היה עד סוף ימיו רב’ ותלמיד’ בחדא מחתא, כשכבד בכד עם גדלותו בהרבצת התורה, היה שונה בכל עת את דברי רבותיו והופך בהם תדיר, בסוגיות עמוקות ביבמות ובבא קמא, כמו בסוגיות החיים.

מן הראוי להצביע על דברי חז”ל בילקוט (תהילים ק”ד) אשר היו מרגלא בפומיה של הגאון הגדול זצוק”ל בשיחות התעוררות שנשא לעתות מצוא:

”הוד והדר לבשת’, בשר ודם אם גבור אינו נאה, ואם נאה אינו גבור, והקב”ה אינו כן, אלא יש בו שני דברים הללו... ההוד וההדר, ונתן את ההוד למשה... ונתן את ההדר ליהושע... אמר הקב”ה לעתיד לבא אני נתן שניהם למשיח... ולא למלך המשיח בלבד הוא נותן, אלא לכל מי שהוא יגע בתורה, שנאמר ’גדולים מעשי ד’’, ואין מעשי ד’ אלא הלוחות, שנאמר ’והלוחות מעשה אלוקים המה’, מהו שכרו, ’הוד והדר פעלו’...“

הגאון הגדול זצוק”ל נהג להצביע על דברי המדרש כשהוא מבקש לרומם קרנם של עמלי תורה וממחיש בדברי חז”ל את הדרגות העילאיות להם זוכה מי שיגע בתורה. בהקדמתו לספרו ”ישועות אריה“ הוסיף לבאר, ”משום שיגיעת התורה ועמלה, זהו גופא הוא הודה והדרה של תורה, והיגע בתורה בעולם הזה שהעמיד ע”י זה את הודה והדרה של תורה, אזי מצד ההנהגה של מדה כנגד מדה, יזכה לעתיד לבא להוד וההדר שניתנו למשה, יהושע, שלמה המלך ומלך המשיח“.

כל מי שזכה לשמוע לקח מפיו של רבי יהודה אריה זצוק”ל, אם בשיבה, אם בשיעורים שנמסרו בהיכלי התורה ובבתי המדרשות מעת לעת, ואם במעמדות השנתיים של ארגון ”וכתבתם“ בהם נשא מדברותיו מספר פעמים - חש כי הגאון הגדול המנוח, בשיעוריו הייחודיים שנבעו מתוך יגיעה ועמל אין קץ, ונאמרו מתוך שמחת התורה שקרנה מפניו תדיר ומתוך חיות פנימית, גילם את ’הודה והדרה של תורה‘.

אי אפשר בשעה קשה זו, להקיף על רגל אחת, את דמותו העילאית של הגאון הגדול זצוק”ל, דמות פלאים שהאירה את שמי עולם התורה עשרות בשנים. קשה עדיין בשעה קשה זו, לעכל את השבר הנורא ואת גודל החלל שנפער עם הסתלקותו לשמי רום.

קשה היא המכה שבעתיים, עם הסתלקותו בשעתו הקשה של עולם התורה, עת הוא נדרף על צווארו בידי מרשיעי ברית. יהא הגאון הגדול זצוק”ל מליץ יושר לפני כסא הכבוד על עולם התורה ועל בני התורה.

לרגל יומא דהילולא המ”ה

מחר העלייה לציון כ”ק האדמו”ר מויז’ניץ בעל ה”אמרי חיים” זצוק”ל

■ י. שוורץ

ההילולא זצוק”ל, אדמו”רים, רבנים, וזקני וחשובי החסידים, אשר יעלו עובדות ואמרות טהורות, מידות והנהגות, כמו גם פנינים ממשנת קדשו שהשאיר מורשה לדורות.

כ”ק האדמו”ר בעל ה”אמרי חיים” היה מגדולי הדור שלאחר השואה וזכה לקומם את חסידות ויז’ניץ לאחר חורבן יהדות אירופה, כשבעצת מרן החזון איש זצוק”ל, הקים את מוסדותיו ואת שיכון ויז’ניץ בסמוך לשכונת זכרון מאיר. כל שנותיו היה מעורר ומחזק את ליבות הפונים אליו לעצה וברכה ומעטיר בעדם לישועה ורחמים, כשמאז הסתלקותו הפך ציונו למקום תפילה ובקשת רחמים בזכות האי צדיק, ובפרט ביום ההילולא שיחול כאמור מחר יום רביעי. זתע”א.

המונים מכל שדרות הציבור החרדי, במרכזם אלפי חסידים בית ויז’ניץ, יעלו החל מהערב ובמשך יום המחר, יום רביעי ט’ בניסן, להתפלל ולשפוף שיח לישועת הכלל והפרט, ע”י ציונו של כ”ק האדמו”ר בעל ”אמרי חיים” מויז’ניץ זצוק”ל, באוהל אדמו”רי בית ויז’ניץ שבבית-החיים ”שומרי שבת” זכרון מאיר בני-ברק, במלאות 45 שנה להסתלקותו בשנת תשל”ב.

הערב - ליל ההילולא, יתקיימו בבתי המדרשות דחסידי ויז’ניץ בארץ וברחבי העולם כינוסי חיזוק, בהם ישולבו סיומי מסכתות וסעודות הילולא, בהשתתפות צאצאי בעל

וכל בית יע הגאון הגדול רב אבל יגון ב

■ מאת י. שכטר

החסיד האמתי רבי יהודה אריה הרשלהר זצוק”ל, עלתה בסערה השמימה מזוככת וטהורה, מתוך זעקות אדירות של ”שמע ישראל” שבקעו מפיות הנוכחים במקום, שלא יכלו לעצור בעד זרם והדמ עות והתייפחו בבכיות קורעות לב.

בתוך דקות ספורות פשטה הידיעה המרה מכל בכל הריכוזים החרדיים והיכלי התורה בארץ ובחו”ל, והיכתה בהלם ותדהמה את המוני בית ישראל, שביכו למשמע בשורת האיוב ומכל עבר נשמעו זעקות מרות ואנחות, על כי הוסרה העטרה מעל ראשנו. בהיכל ישיבת ”בית מתתיהו“ הוסרה הפרוכת מארון הקודש, וכן מבית מדרשו ”יוצאי בית מתתיהו“ ברחוב שד”ל בבני ברק.

אתמול בשעות הערב הועברה מיטתו לשיבת ”בית מתתיהו“ בגבעת רוקח בבני ברק, מקום בו יגע בתורה ובעבודה בסילודין עד כלות כוחותיו כפשוטו, ומשם יצאה תורה, הוראה ופרקי אהבת תורה והשקפה לציבור בני התורה ולהמוני תלמידים כבנים. עם הגיע הארון, נראו מראות מכמירים של אבל ויגון צורב ונשמעו זעקות שבר ובכי מכל עבר, והמונים החלו להתקבץ במקום ממאנים להאמין כי רבם המובהק שגידל אותם כאב רחימאי איננו עוד.

מתולדותיו

הגאון הגדול רבי יהודה אריה הרשלהר זצוק”ל נולד בער”ח אלול תש”ה, לאביו הגאון המפורסם רבי שלמה הרשלהר זצ”ל, מראשי כולל חזו”א, רב ביהמ”ד ’הלפרין’ ומגדולי מרביצי התורה בב”ב, ולאמו הרבנית הצדקנית מרת הניה פעשא ע”ה, בתו של הגאון הגדול רבי אברהם יצחק גרשנוביץ זצוק”ל, רב העיירה ז’אבינקא בליטא, וראש ישיבת ”תפארת ציון“ בבני ברק, מגדולי וגאונים התורה בדור האחרון.

אביו הגאון רבי שלמה זצ”ל היה ידוע ומפורסם סם בהיכלי התורה והישיבות, בכוח עמלו ובקיאותו בכל חלקי התורה, בחריפות יתירה, ובשבתו בשיבת פוניבו’ במשך עשרות שנים, יומם וליל, היה לדמות ומופת בכותל המזרח של הישיבה, כשבמשך כל היום היו מתאספים סביבו בחורי ישיבות ואברכים כדי לברר אצלו כל שאלה שהתעוררה בבי מדרשא, ונתפרסם שמו בקרב בני התורה כאחד מהגאונים שבדור, ולשם דבר בין תופשי התורה היה בקיאותו העצומה בע”פ של כל תלמוד בבלי וירושלמי, מתוך עיון והעמקה.

קודם נישואיה, הלכה אמו הרבנית ע”ה למרן החזון איש זיע”א, באומרה כי היא רוצה ברכה לבעל ובנים תלמידי חכמים. החזו”א התפעל משאיפתה הטהורה של הנערה הצעירה, אשר לא היה מצוי

היהדות הנאמנה בכל אתר בארץ ובעולם ועולם התורה בפרט התעטפה באבל כבד ויגון עמוק, עם היוודע השמועה הקשה והמרה על סילוקו של אחד מגדולי וחשובי מרביצי התורה שבדור, הגאון הגדול המובהק רבי יהודה אריה הרשלהר זכר צדיק וקדוש לברכה, עובד ד’ מגעוריו בסילודין עד תמצית חייו, אשר יגע ומסר נפשו על הרבצת תורה ויראה טהורה לאלפי תלמידים כבנים בשיבת ”בית מתתיהו“ מיום היווסדה במשך עשרות שנים, שנשמתו עלתה בטהרה השמימה אתמול אחה”צ כשהוא בשנתו הע”ב בהסתלקותו.

רבבות אברכים ובני תורה, תלמידים ותלמידי תלמידים, עטופי אבל ויגון בראשות ראשי ישיבות ורבנים ובראשם רבינו מרן ראש הישיבה הגר”ש אויערבאך שליט”א, ליוו אמש בבני ברק למנוחת עולם את עמוד התורה, חסיד ועניו מופלג, שהעניק חמה בשיעור קומתו על כלל ציבור בני התורה בארץ הקודש, גדר גדר ועמד בפרץ, העביר המסורה והנחיל מורשה, איש האמת, מעתיק שמועתו ותלמידו חביבו של רבינו הגדול מרנא האבי עזרי זיע”א, ושל מרן הגר”ש רוזובסקי זיע”א, זקן ויושב בשיבה’ שלא מש מיישיבה משחר נעוריו עד אחרית ימיו ממש.

עלתה נשמתו בטהרה השמימה אתמול בשעות אחר הצהריים, לאחר שנטהר ונזדכך בכל מיני ייסורים במשך כשלוש עשרה שנים, אשר בהן יגע והרביץ תורה במסירות נפש עד תכלית כוחותיו וזכה להעמיד תלמידים הרבה.

בחדשים האחרונים החמיר מאד מצבו של הגאון הגדול זצוק”ל, שידע עליות ומורדות. בהיכלי התורה והישיבות נזעקו לעורר רחמי שמים לרפואתו באמירת פרקי תהילים להחלמתו השלימה בתחינה וזעקה לבורא עולם שיחוס על הדור ויקיים בנו חכמי ישראל.

לאחר תקופה ממושכת, בהם היה שרוי הגאון הגדול זצוק”ל בחולשת הגוף, וסבל ייסורים נוראיים וקשים, חלה התדרדרות חמורה במצבו הרפואי בשבוע שעבר, והגאון הגדול זצ”ל הובהל לבית החולים ”מעייני הישועה“.

בהיכלי התורה ובתי הכנסות התכנסו לעצרות תפילה וזעקה, והרבו לשפוף שיח בבכיות ובתחנונים להצלתו ורפואתו של עמוד התורה הגאון הגדול זצוק”ל בתפילות בוקעות וקיעים, אך מצבו הוסיף להתדרדר, כאשר הוא ממשיך בצלילות הדעת מוחלטת למסור נפשו על קיום המצוות בדקדוקן כל עוד גופו נשמע לו, ואתמול בשעות אחר הצהריים לדאבון לב כל בית ישראל גברו אראלים ונגזרה הגזירה ונשמת רבנו עמוד התורה והיראה, הגאון

ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ד' בני יהודה אריה הרעשלר צוק"ל

נכל ריכוזי היהדות החרדית בארץ ובחו"ל

זצ"ל לרבינו הגדול מרנא האבי עזרי זיע"א, עוד משחר נעוריו היה דבק ברבו הגדול ועד סוף ימיו לא זו כמלא הנימה מתורתו ומשנתו, וכל הימים היו מתבדרים בפיו חידושי תורתו של רבינו הגדול זיע"א, אותם העביר להמוני תלמידיו ושומעי לקחו. מן זיע"א החזיר לו אהבת נפש בצורה בלתי רגילה וקירב אותו באורח נדיר, כשהוא נוהג אף לשוחח עמו על עניינים אישיים אודותיהם לא היה מדבר עם איש וכן על ענייני ציבור רגישים. כן היה לו קביעות מדי שבוע ללמוד בחברותא עם רבינו הגדול, כשהוא שותה בצמא את תורתו ודבק בה בכל עוז. לאחר ה'שיעור כללי' המפורסם של מן זצ"ל אשר כידוע היה מרעיש ומעלה טפחיים מעל הקרקע את כל בני הישיבה, ניגש מן זצ"ל לרבי יהודה אריה בבקשה ממנו שיחווה דעתו על השיעור ויעיר את הערותיו.

לימים, כאשר נישא אחד מילדיו של רבי יהודה אריה זצ"ל, נכנס למן זיע"א בזקנותו לקבל ברכה, ולהפתעת כולם הציע מן זצ"ל לבוא ולסדר קידושין בחתונה, על אף שבאותה תקופה כבר פסק מכך, ואכן הגיע מן לחופה והראה את חיבתו והערכתו הגדולה והנדירה כלפי תלמידו האהוב. בכל מאורעות התקופה, היה דבק בדעתו ובמשנתו של מן זיע"א ודבק בה בכל עוז, כשהוא מעביר בעוז וכתעצומות לתלמידיו ושומעי לקחו את האמת לאמתה ללא כחל ושרק כפי שהנחיל רבו הגדול, ללא משוא פנים ולשמירה גדולה על השקפת התורה המסורה כפי שניקן וספג אל קרבי.

יושב בישיבה

בהגיעו לפרקו ברח אדר תשכ"ח, נשא לאשה את רעייתו הרבנית הצדקנית פנינה תחי' בת הגאון רבי חיים ברלין זצ"ל מיקירי קרתא דירושלים ומנאמני ביתו הקרובים ביותר של רבינו מן הרב מברסק זיע"א.

המשך בעמ' 4

חזר על הסוגיא בשנית, מכיוון ש'הרשלר' שאל שאלה, ולאחר מספר שנים במחזורים הבאים טרח שוב הגר"ש להזכיר את שאלתו של הגאון זצ"ל. באותם שנים היה מגיע הגאון רבי חיים מיליקר בסקי זצ"ל ר"י אמשינוב, מגיע מפעם לפעם לשוחח בלימוד עם מן הגר"ש רוזובסקי בישיבה, פעם כאשר הגיע רבי חיים, פנה אליו הגר"ש באומרו על רבי יהודה אריה: "הבחור הזה הפריך לי שיעור כללי שלם שעמלתי בו רבות".

בני התקופה מעידים כי מדי יום בשעות אחה"צ היה מגיע הגר"ש לישיבה ובחורים רבים סבבו והקיפו אותו בריתחא דאורייתא, אך הדבר היה ידוע שכאשר התלמיד הנאמן ניגש לדבר עם הגר"ש, אזי הם יושבים ומדברים בעומקן של סוגיות ביחידות זמן ממושך, ואיש לא ניגש להפריע.

ביראתו והתבטלותו העצומה לרבו, מעולם לא ההין להזכיר את שמו של ר' שמואל כל חייו, רק תמיד הזכיר בשיעוריו ובשיחותיו: "הרביה".

ברבות השנים נודע רבי יהודה אריה זצ"ל כדבוק בתורתו של רבי שמואל, וגדולי תלמידיו של הגר"ש, לצד גדולי ראשי הישיבות והרבנים, העידו כי כאשר חפצים לחזות בצורת אמירת ומסירת השיעורים של מן הגר"ש זצ"ל, ניתן לחזות בכך בשיעוריו הבהירים בהבנה עמוקה עד אין חקר של הגאון זצ"ל. לימים היה מראשוני העורכים את ספרי "שיעורי רבי שמואל" ו'חידושי רבי שמואל'.

כן דבק בכל ליבו ונפשו במן המשגיח האור יחזקאל צוק"ל. והמשגיח קירב אותו באורח נדיר והשפיע עליו מוסרי חיים שליווהו עד אחרית ימיו. פעם אמו ע"ה חלתה במחלה קשה, וכידוע המשגיח כפורים נודע בברכותיו שהיה מברך את הנוכחים בשעת רצון, וכך ביום הפורים הגאון זצ"ל דפק בדלת ביתו של המשגיח לבקש ברכה בעבור אמו, ולפני שביקש אמר לו המשגיח כי בזכות הילדים שלה היא תבריא, ואכן אמו הבריאה והאריכה ימים ושנים.

קשר כל ינתק עוד מבית אבא היה בין הגאון

כאחד מגדולי המתמידים של עולם הישיבות, מופלג ביותר בתורה ועמלה.

עוד בשעתו נמנה על אחד מכלי שעשועיה ונזר תפארתה של הישיבה הקדושה, מוכתר בכל קנייני תורה, שקדן עצום ובקי בכל מרחבי הש"ס, חביב ואהוב על מרנן ראשי הישיבה צוקללה"ה ודולה ומשקה מתורתם לבני הישיבה.

בשנים אלו יגע בתורה ובעמלה עד כלות החורשים, עמל ויגע בעבודת ד' בצורה שהפליאה כל רואהו כשם שהפליאה שקדנותו שלא ידעה גבולות והתמדתו שלא היה לה שיוir. מקומו בהיכל הישיבה לא נפקד ביום ובלילה.

כבר בצעירותו נודע בצדקותו הגדולה, ובסדרי התפילות הממושכים שלו ביראה עצומה, ובפרט התבלט בקרב כל בני הישיבה כאחד מיחידיו סגולה בהבנת התורה בכוח אדיר לבאר סוגיות בלמדנות ובבהירות כפי שקיבל מרבותיו.

עוד מצעירותו ממש ראו בו רבותיו כמי אשר עדין להאיר את שמי עולם התורה באור תורתו וחכמתו העמוקה, יחד עם אישיותו המושלמת.

רבותיו הגדולים

קשר כל יינתק של תלמיד נאמן לרבו המובהק כאביו ממש, היה בין רבי יהודה אריה זצ"ל למן הגר"ש רוזובסקי זצ"ל. את כל תורת רבו המובהק ידע בעל פה ובקרב כל בני הישיבה לדורותיה ידעו כי כאשר חפצים לברר דבר במקחו של רבי שמואל, הכתובת היא ברורה וכאשר פונים אליו היה הוא בריתחא דאורייתא האופיינית לו עומד ודן בדברי רבו הלך ושוב בכמה אנפי ומבאר אותם בבהירות עצומה ונדירה באהבת התורה שאין דומה לה. קרבתו למן הגר"ש זצ"ל הייתה עצומה, וכמים פנים אל פנים החזיר לו רבי שמואל אהבה והערכה גדולה, ואף באורח נדיר ביותר הזכיר אותו בשיעוריו, כשהוא מציין את שאלותיו ופרכותיו בשמו המלא. פעם בתחילת השיעור הזכיר הגר"ש כי הוא

באותו הדור ובירך אותה כי היא תזכה לזה.

בבית גדול בתורה זה, ספג והתחנך ראש הישיבה זצ"ל, לאהבת התורה ללא גבול, לשקיעות ותשוקת התורה ללא הפסק תוך ניצול כל רגע לתורה ועבודת ד', כשהוא מהווה דוגמא חיה של 'אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה שאהב את התורה'. כמו כן נודע בדבקתו בהשקפה התורתית הטהורה והיצר קה מבלי לזוז כמלא הנימא מדרכם של רבותינו מצוקי ארץ זיע"א, ובפרט של רבינו הגדול מרנא האבי עזרי זיע"א אשר אליו ואל תורתו היה דבוק רבי שלמה זצ"ל בקשר עצום ובל ינותק ואף קביעות היתה לו עם מן זיע"א מדי שבת בשבתו.

בהיותו בן ארבע שנים חלה במחלת שיתוק ילדים, אשר הייתה קשה מאד לריפוי. מיד בעת שנראו על גופו סימני המחלה ולא יכל לקום ממיטתו, בטרם הלכה להיוועץ ברופא, שמה אמו הרבנית ע"ה את פעמיה לעבר ביתו של מרנא החזון איש זיע"א כדי לבקש ברכה לרפואתו, והחזון איש אמר לה כי הוא בריא, ואכן כך הווה כאשר חזרה לבית ראתה כי סימני המחלה הקשה נעלמו.

בילדותו התחנך ולמד בתלמוד תורה מרכז בבני ברק, וכבר במעלליו התנכר נער, כאשר הצטיין בלימודיו וכל רבותיו הועידו לו גדולות ונצורות והעריצו אותו. לימים העיד אחד מהמלמדים בת"ת בפני אחד מהנכדים, כי הכל ידעו כי הנער הצעיר יצא לגדול בישראל.

לאחר מכן המשיך לישיבת פוניבז' לצעירים, שם קנה תורה ויראה וישב ועמל בתורה בהתמדה עצומה. באותם שנים כבר פקע שמו כמתמיד מופלג, וכאשר ביקש מורנו הגאון הגדול רבי מיכל יהודה ליפקוביץ צוק"ל להנחיל את לימוד התורה בימי בין הזמנים, היה הגאון זצ"ל הראשון שחתם על המכתב והתגייס לחיזוק הלימוד ביומי דפגרא בכל כוחו.

לאחר מכן המשיך לישיבת פוניבז', שם למד ושנה בשקידה עצומה ביגיעה ועמל אינסופיים בתורה הקדושה. ופקע שמו בכל עולם התורה

יבקשו תורה מפיהו

ולבקש תורה מאותו פה קדוש הדומה לו ?

אלא, כי שני ענינים יש בו אצל המלאך, בהם ייבחן אף הרב אם ראוי הוא שיבקשו תורה מפיהו. האחד כי כל בריאתו של מלאך, אינה אלא לשליחות המוטלת עליו, כי אין מלאך אחד עושה שתי שליחויות. והשני, במהות ענין המלאך הקרוי 'עומד', וכמו שנאמר 'ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה'.

וזאת אשר היתה לרבינו צוק"ל, אשר רבים הם שביקשו תורה מפיו, מאזינים ושותים בצמא כל מוצא פיהו, וכל אלו לא היו רק 'שומעים' או 'מאזינים' אף לא מקשיבים בעלמא, כי אם באו בבחינת 'מבקשים'. ובמה גדל כוחו שזכה לכך ? באותם בחינות המלאך שהביאו את הכל לבקש תורה מפיו. האחד, בהכירו כי כל חייו בגדר שליחות הם, שלוחו של הבורא יתברך הוא בעולמו, כל עשיותיו והוויותיו נובעים היו מהכרה זו, בהיותו השליח ללמד לרומם ולגדל, שליח להבאת דבר ד' באמיתיה של תורה וצפונות חבינונותיה, שליח אמת להאיר עיניים ולפקוח לבבות באהבת ושמחת לימוד התורה, אם בעומק העיון ובבהירות המחשבה, אם בדעת מוסר והשקפה צרופה בהירה ונכונה,

קשה, קשה היא השעה, קשה היא החשיכה, נוראה היא מחשבת היתמות, כשהאור הגדול המאיר בטובו כבה, הלב שעלה על גדותיו בשפע רצון ההטבה פסקו פעימותיו, הפה הקדוש המלמד אמרי שפר פסקו שפתותיו מלדובב, וקול זעקת האר"י מנהמות לב משכיל נדם. ואנן מה נענה ומה נאמר, אנן יתמי מרגישי החסר, אנן דאזל מינן אב ורועה נאמן, אנו שראינו את לבת האש הגדולה בגודל תבערתה, ועתה לדאבון כל לב ככתה, אנו שהביא ומילא בעצמותינו דברי תורתו ויושר אמת אמריו, היאך ולהיכן ניזיל ?

אין המילים בפה לתאר גודל האבדה, אין הדיו בקולמוס לבאר גודל החיסרון, הידיים נוקשות ואין הדעת מיושבת בעת הזאת לפלס נתיבות אמרים, וכיון שלא הוכשרה העט ולא כשרה העת, אולי בכמה מילי דאגדה והגדה, תבוא לנו נחמה פורתא.

כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ד' צב-קות הוא'. 'אם דומה הרב למלאך ד' צב-קות תבקשו תורה מפיהו. ומי הוא שמכיר למלאך ד' לידע ולהודיע אם הרב דומה לו, מי הוא המבחין ומכיר בו לדעת

בני מלכים
שחיטת בדין בראשות אב"ד
"חניכי הישיבות"
הרב מרדכי גרוס

מכירה אחרונה לפני החג

עוף טרי בזול

להזמנות 052-7103601

מכירה מוזלת של עופות בכשרות מסורת

תתקיים ביום שישי יא' ניסן
במודיעין עילית

הרשמה עד יום ד' בשעה 12.00

בטל' 052-7191971

זעירא דמן חבריא
אברהם ברנר

הגאון הגדול רבי יהודה אריה הרשלר זצוק"ל

המשך מעמ' 3

בשמחת הנישואין כובד בסידור הקידושין רבו המובהק מרן האבי עזרי זיע"א, אך בהגיעו למקום ראה את הגאון רבי ישראל איסר שפירא זצ"ל וכיבד אותו בסידור הקידושין, לא הועילו ההפצרות, עד שהגאון זצ"ל ניגש ואמר כי מכיוון שחתן דומה למלך הרי הוא גוזר בגזרת מלך שראש הישיבה יסדר את הקידושין.

לאחר נישואיו המשיך כמעשהו בימי הבח"רות, לשבת בישיבה ולשקוד על תלמודו בהיכל הישיבה בעמל ויגיעה אינסופיים, כאשר דמותו מאירה לכל בני הישיבה, וסביב מקומו הגיעו תדיר הבחורים המובחרים לשאת ולתת בעומק הסוגיות בריתחא דאורייתא ובשמחת התורה שאין לה שיעור.

הרבצת תורה

בשנת תשמ"א כאשר נוסדה ישיבת ״בית מתתיהו״ בראשות הגאון רבי ברוך ויסבקר שליט"א, הציע רבינו הגדול מרן האבי עזרי זיע"א למנות את רבי יהודה אריה כאחד מראשי הישיבה, ולאחר שקיבל את ברכת רבו, התמנה הגאון זצ"ל פאר בישיבת ״בית מתתיהו״ מיום היווסדה, ומאז לא פסק מהרבצת תורה ויראה עד אחרית ימיו.

במסירות אין קץ היה מוסר בישיבה שיעורים תמידין כסדרם, גם מתוך חולשה גדולה ויסורים נוראים. עד השנה האחרונה, עוד הגיע במסי"רות ואפיסת כוחות מוחלטת למסור שיעורים בישיבה. במשך עשרות שנים, העמיד בהיכלה תלמידים רבים אותם בנה בתורה ובכל אורחות החיים, רבים מהם היו כרוכים אחריו גם אחרי נישואיהם ונועצו בו בכל דבר ועניים ברוחניות ובגשמיות.

תורתו ומשנתו

שיעוריו נהפכו בכל עולם הישיבות לשם דבר והמוני תלמידים נכרכו אחריו, בקרב מרביצי התורה ועמליה נודעו השיעורים כהמשך ישיר לחרדת הקודש והמראות הנעלים שנראו בשיעור"ים של רבינו הגדול מרן האבי עזרי ומרן הגר"ש רוזובסקי. רבי יהודה אריה היה עומד כמלאך הנצב בראש דרך ובכישרון עצום מעביר את

הסוגיא בבהירות ובשמחת התורה שאין דומה לה. לא אחת היה רבי יהודה אריה מתחיל לרקוד כפשוטו באמצע השיעור בפני הבחורים, לאחר חידוש שהתחדש בבי מדרשא, ובכך ינקו וספגו התלמידים מושגים באהבת התורה.

בכל ישותו הוא היה 'חי' את מהלך הסוגיא בחיות וריתחא נדירים. בכוחו היה מנפה ניפוי אחר ניפוי כל סברא וסברא ושואל את תלמי"דיו למשמע סברותיהם כיצד הם מבינים את הסוגיא. פעמים באמצע השיעור היה מכריז כי מי שיענה על שאלה מסוימת יקבל ממנו סכום כסף הגון, כפי שראה אצל מרן האבי עזרי זי"ע, ואכן, למשמע תשובה שהניחה את דעתו הוציא סכומים מכיסו והעניק לאותו בחור, ובכך היה מדביק את הסביבה כולה באהבת התורה שלו. רבים וטובים היו באים לחזות במראה הגדול, איך גאון מובהק עולה ומתעלה עם חשק ושאיפה מתמדת, מתוך יגיעה עצומה וביקוש האמת, תוך ליבון והעמקה של רוחב דעתו העמוקה והסולת שקלט מבין דרכי ושיטות הלימוד השונות.

תמיד היה מבריק ומקורי, בלימודו כמו בכל אורחות חייו, כשרק האמת היא מגמתו. היו בו רוחב דעת עצומה וחכמה עמוקה עד אין חקר. בכל נושא ועניין שדיברו וליבנו עמו, היה מטביע את החותמת והייחודיות המקורית שלו. בכל סוגיה וסוגיה, הייתה לו הסתכלות רחבה מאוד והבנה בהירה ומעמיקה עד אין חקר.

אברכים ובחורים רבים, ביניהם גאוני תורה ותלמידי חכמים מופלגים, היו מתדפקים תדיר על פתחו, ללבן סוגיה מוקשה שנלאו למצוא דרכה, והוא זצ"ל בגאונותו ורוחב דעתו ומש"נתו הבהירה, היה סולל לפנייהם הדרך, כל אחד בהתאם לדרכו והשגותיו, עד שהיו הדברים שמחים ומאירים. רבים ראו בו כאב ומורה דרך, שרוב תורתם הימנו.

גדולי תורה רבים המכהנים היום כראשי ישיבות ומרביצי תורה, בפרט בוגרי ישיבת פור'ניבז', מעידים כי את תורתם קנו אצל רבי יהודה אריה זצ"ל, שהעביר להם את דרך התורה בצורה ובדרך שקיבל מרבותיו הגדולים.

רוחב דעתו וגאונותו המבריקה, הביאו לכך שלא היה אצלו כל הבדל וחילוק בין מסירת שיעור במסכתות נשים ונזיקין, למסכתות מסדרי זרעים וטהרות. לאחר הסתלקותו של אביו זצ"ל הקים כולל 'עטרת שלמה' ללימוד סדר טהרות,

בימי 'שישי שבת' הראשון מסוגו שהיה באותם ימים, כאשר בכולל לומדים עשרות אברכים מופלגים, אשר לימים מרבים נהפכו למרביצי תורה נודעים, ומדי יום שישי היה מוסר שיעור מעמיק בסדר טהרות.

בשנת תשנ"ט חיבר את הספר ״ויאהל שלמה״ על מסכת אהלות, מתוך דברים שהת־חדשו בכולל 'עטרת שלמה'. כמו כן יצאו לאור ספרי ״ישועות אריה״ משיעוריו במשך שנים רבות על חלקי הש"ס.

דאגה לתלמידים

לתלמידיו היווה הגאון זצ"ל בבואה של ״רב הדומה למלאך ד' צב-קות״, אשר ״תורת אמת יבקשו מפיהו״. ממרומי גדלותו הענקית, היה מתעניין בכל לב בכל פרט ופרט מהמתחולל בנפשו של כל תלמיד ותלמיד, כשהוא לא מרפה להכות על קדקודם ובעיקר לחרוט תלמים עמוקים בנפשותיהם. היה רב לתלמידיו בכל התחומים: הן בתורה הן ביראה והן בהשקפה טהורה.

בני הישיבה ראו בו כתובת לעצה והכוונה בכל נושאים, בענייני שידוכים, בעניינים פרטיים ברוחניות ובגשמיות, כאשר הוא בטובת עין מדרך ומייעץ. מקרים רבים של שלום בית עברו תחת ידיו האמונות, כאשר הוא היה היחיד שהצליח בנועם שיחו להשכין שלום בית.

פרישותו והנהגתו

כבר בבחרותו ניכר הגאון הגדול זצ"ל כמי שמהביל את כל הענינים הארציים ונפתולי החיים, את כל תענוגי העולם ואת כל החשבונות הרבים אשר ביקשו בני האדם. ברח תמיד מן הכבוד, שנא את הפרסום והתרחק מכל בדל של גאווה ושררה. סיגופים רבים קיבל על עצמו ותפילותיו שהיו נאמרות בדמעות שליש שעות ארוכות נודעו ברבים.

ימים שלמים היה מתענה מבלי לאכול ובלי לשתות, ובמשך שנים רבות ניתן היה לראותו בהיכל הישיבה יושב והוגה בתורה במשך שעות כשהוא מעוטר בתפילין עד למסירת השיעור מבלי שהכניס דבר מאכל או שתיה לפיו.

כל הנהגותיו היו בקדושה ובטהרה, תדיר שם ד' לנגד עיניו בסילודין ויראת שמיים נסוכה על פניו. באחרית ימיו העיד על עצמו כי יכול לומר כי היה לו טעם בתפילה והשקיע את כל כוחותיו בתפילה.

כל חייו לא הזכיר את השם בלא כוונה טהורה, וכל אימת שהיה מזכיר היה כל גופו רוטט ורועד, ופעמים רבות כאשר היה מוציא הברכה מפיו וכוס היה בידיו, היה הכוס בידיו נשפך בחלקו.

הנהגה ייחודית שהנהיג על עצמו הייתה, לחבוש מגבעת בכל ברכה שמוציא מפיו, בכל מקום ובכל זמן. הנהגה זו הוא שמר במסירות נפש של ממש עד לימיו האחרונים ממש כאשר גופו כבר לא נשמע לו והוא בשארית כוחותיו הניח על ראשו בגד כדי לברך ברכה.

רבים היו משחרים לפתחו לקבלת ברכה וישועה בזכות כוח תורתו ותפילותיו. רבי יהודה אריה היה מברך כל אחד ואחד מעומק הלב ואף היה מבקש ממבקש הברכה שישב לו ברכה.

בכל ליל שבת היה מתחיל לסעוד בשעה מאוחרת בשל מנהגו להאריך במשך שעות בת־פילת ערבית ובאמירת מזמורים לפני הקידוש.

קבלות רבות היה מקבל על עצמו ורושם בפתקים נסתרים, בתקופה האחרונה גילו בני המשפחה פתקה ובה הוא מחשבן כמה פעמים מוזכר ברחבי הש"ס 'בית שמאי', ודברי חז"ל נוספים.

פרק הייסורים

לפני כשלוש עשרה שנים, גילו הרופאים בגופו את המחלה הנוראה ל"ע, כשהם מציינים כי נותרו לו שנים ספורות בלבד, אך בניסים גדולים וברוחו הכבירה, הוא החזיק עצמו והמ־שיך בסדר יומו ובכל מצב האיר פנים בסבלנות וענווה מופלאה לכל אדם, מתוך אמונה עמוקה ודביקות מופלאה בתורה בבחינת ״תורתך שעשועי״.

פרקים מרטיטים של אמונה וקבלת הדין באהבה, נרשמו במהלך השנים הקשות הללו. הגאון זצ"ל לא וויתר ובכוחות לא לו היה הולך בתשישות מוחלטת למסירת השיעור, כשהוא יורד מביתו בשארית כוחותיו בכדי ללכת ל־ישיבה, אליה ואל תלמידיה היה קשור בכל נימי נפשו.

בהגיעו לשיעור היה נראה כי לא ישרוד את מהלך השיעור, אך לפתע מעת שהחל לדבר הלך קולו והתחזק ובריתחא עצומה היה חוזר לעצמו, כך מדי יום ביומו.

מתוך חולשה עצומה ואפיסת כוחות, היה מקבל כל מבקר שבא לבקרו בסבר פנים יפות ומקפיד להודות ולבקש ברכות מכל מבקר שהגיע. אף כאשר לא היה בכוחו לדבר, הקפיד לתת תחושה טובה למבקרים, ובפרט כאשר החלו לשאת ולתת עמו בדברי תורה, נכנסה בו חיות מחודשת באופן לא טבעי כלל, דבר שהדהים את כל רואיו.

מסירותה של הרבנית שתבלחט"א לאורך כל התקופה היתה עצומה ונדירה, בכל מקום בימים ובלילות תמכה ועמדה לימינו בגבורה ובחיוזוק גדול, והתמסרה אליו בצורה בלתי רגילה שהפ־ליאה את כולם.

על הנהגותיו בקודש לא וויתר בכל מצב, אף שגופו כבר אינו נשמע לו, הוא היה מתפלל בחרדת קודש בביתו על מיטתו, ומניח כיסוי לראשו כמנהגו. לפני תקופה קצרה, כאשר כבר לא היה בכוחו לדבר, ביקש מהעומדים לצדו שיתפללו עליו כדי שיוכל להוציא את מילות הברכה בנקיות – דברים אלו טרדו את מנוחתו ועליהם הוא בכה והתפלל שיהיה באפשרותו לקיים את המצוות כהלכתן.

בשעת סגירת הגיליון מתנהל מסע ההלוויה בהשתתפות רבנים וראשי ישיבות ובראשם רבינו מרן ראש הישיבה שליט"א, ורבבות אברכים ובני תורה באבל ובכבי מר על סילוקן של גאון ישראל.

זכו הוא ורעייתו הצדקנית תבלחט"א, להקים דורות ישרים ומבורכים, זרע בך ד', הממשיכים ללכת בדרכו, דרך התורה המסורה מדור דור, הותיר אחריו את אחיו הגאון רבי מתתיהו שליט"א מחשובי הת"ח בבני ברק, אחותו שתחי' הנשואה להגאון רבי ישראל סוקל שליט"א מראשי ישיבת ״בית מדרש עליון״. בניו הרבנים הגאונים: רבי אברהם יצחק שליט"א מראשי ישיבת ״בית הלוי״ בראש העין, רבי יוסף שליט"א מחשובי האברכים בכולל פוניבז', רבי שלמה שליט"א מרביץ תורה באלעד, רבי שמואל שליט"א מחשובי האברכים בישיבת מיר בירושלים. חתניו: הגאון רבי שמואל פנחס קריגר שליט"א ר"מ ישיבת כנסת יצחק – חדרה, והגאון רבי חנוך הבלין שליט"א ר"מ בישיבת פוניבז'..

עם הסתלקותו שרוי העולם היהודי בכל אתר באבל כבד, על השריפה אשר שרף ד'. בכל קהילות הקודש בארץ ובתפוצות שוררת תחושת יגון ויתמות, על כי הוסר הנזר ונפלה העטרה, מגדולי מנחילי השקפת רבותינו זיע"א בדורנו, נצחו אראלים וניטל ארון הקודש, גדול כים שבר בת עמי, מי ייתן תמורתו.

ת. נ. צ. ב. ה.